

HANDLÄGGNINGSPLAN FÖR IED VERKSAMHETER

Checklista år för år

VU=Verksamhetsutövare TM=Tillsynsmyndighet

ÅR 0:

- BAT-slutsatser offentliggörs för verksamheten Informera VU om BAT: slutsatser, statusrapporter, periodiska kontroller samt egenkontroll.
- Tillsynsprogram fastställs.
- Diarieföras som IED anläggning.

ÅR 1:

- Miljörapport, TM granskar.
- Tillsynsbesök.
- Tillsynsrapport.
- Egenkontroll, TM granskar.

ÅR 2:

- Miljörapport med BAT-slutsatser, TM granskar.
- Tillsynsbesök.
- Tillsynsrapport,
- Egenkontroll, TM granskar.

ÅR 3:

- Miljörapport med BAT-slutsatser, TM granskar.
- Tillsynsbesök.
- Tillsynsrapport.
- Egenkontroll, TM granskar.

ÅR 4:

- Miljörapport med BAT-slutsatser, TM granskar .
- Tillsynsbesök.
- Tillsynsrapport.
- Egenkontroll, TM granskar.
- Periodiska kontroller implementerat, TM granskar.
- Statusrapport inlämnad, TM granskar
- Uppfylla BAT, TM granskar

ÅR 5:

- Miljörapport BAT- och BAT-AEL-slutsatserna uppfyllda, TM granskar
- Tillsynsbesök minst vart tredje år enligt tillsynsprogrammet

Härefter löper tillsynen på och TM bevakar uppdaterade BAT-slutsatser.

BRUKSANVISNING

Vi har tagit fram denna handlägningsplan för att kort beskriva hur man kan arbeta med industriutsläppsförordningen på kommunal nivå.

Checklistan följer arbetets gång under de första fem åren. Mera information om de olika stegen finns i underlaget. Bifogat finns förslag till mallar som fritt kan användas som inspiration/hjälpmedel.

Detta underlag har tagits fram av arbetsgruppen till projektet IED under 2018 genom Miljösamverkan Sydost.

I arbetsgruppen ingick

Maria Almstedt, Länsstyrelsen i Kalmar län

Emma Aminder, Mönsterås kommun

Sten Forsberg, Mörbylånga kommun

Marie Lindström, Oskarshamns kommun

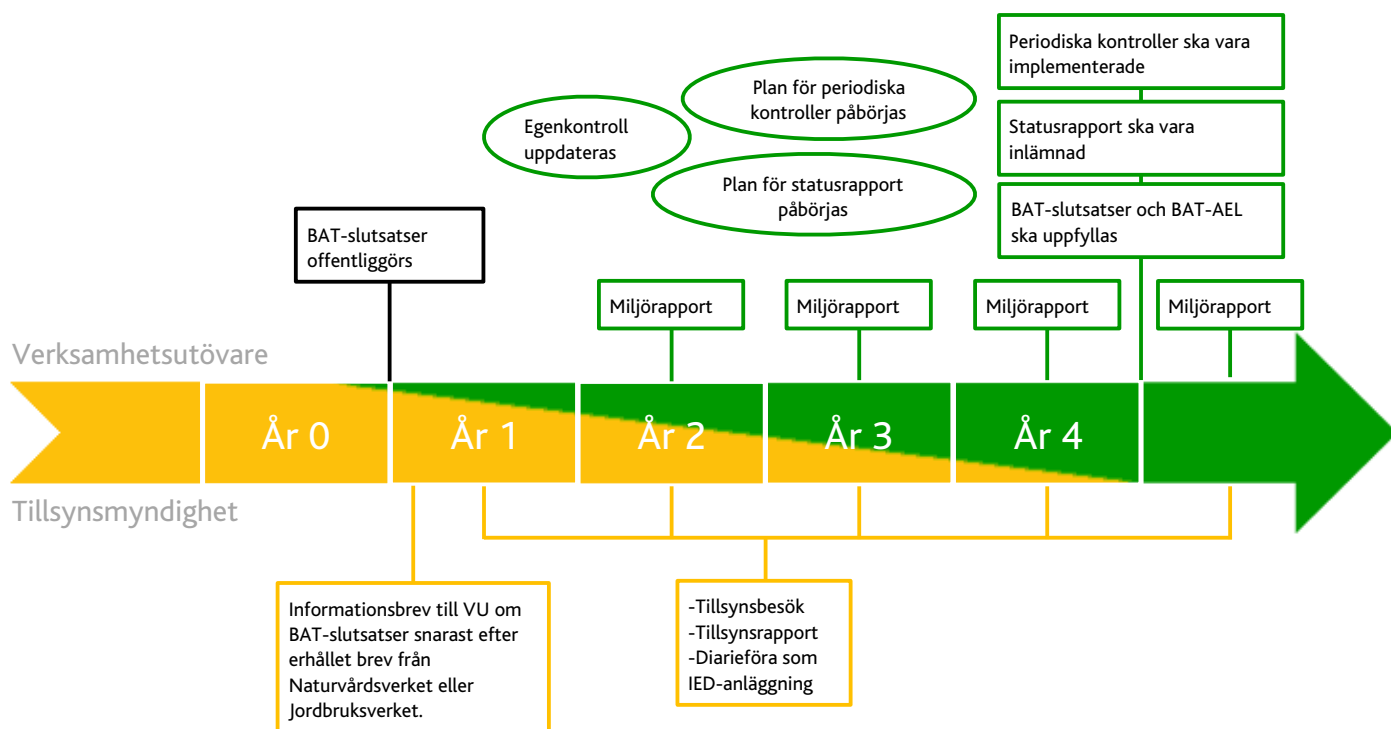
Line Nilsson, Kalmar kommun

Karen Jensen, Miljösamverkan Sydost

INNEHÅLL

1 – Information från NV/SJV om BAT-slutsatser	sid 5
2 – Information till verksamhetsutövaren	sid 7
3 – Tillsynsprogram och tillsynsbesök	sid 8
4 – Egenkontroll	sid 9
5 – Miljörapport	sid 10
6 – Statusrapporter	sid 11
7 – Periodiska kontroller	sid 12
8 – Definitioner	sid 13
BILAGOR	
Mall för information till VU	sid 14
Mall för tillsynsbesök	sid 16
Exempel på dagordning vid tillsynsbesök innan BAT-slutsatserna är offentliggjorda	sid 18
Exempel på dagordning för tillsynsbesök efter att BAT slutsatserna är offentliggjorda	sid 20
Exempel på riskvärdering	sid 22
Checklista för granskning av slutsatser	sid 26
Mall för redovisning av BAT-slutsatser, år 1-3	sid 28
Mall för redovisning av BAT-slutsatser, år 4	sid 29
Checklista statusrapport	sid 30

Med inspiration från illustration i "Miljösamverkan Sverige"

1 INFORMATION FRÅN NV/SJV OM BAT-SLUTSATSER

När BAT-slutsatser antagits ska Naturvårdsverket (alternativt Jordbruksverket) informera om detta till tillsynsmyndigheten. Detta regleras i Industriutsläppsförordningen (2 kap 1 §). Informationen sker i dagsläget främst via Naturvårdsverkets hemsida.

Tillsynsmyndigheterna behöver hålla koll på när BAT-slutsatser antagits genom Naturvårdsverkets hemsida och Europeiska IPPC-byråns webbplats. Där kan man också hitta tidsplan, utkast till slutsatser med mera.

Vilka verksamheter som är industriutsläppsverksamheter framgår av Miljöprövningsförordningen.

BREF – BAT Reference Document, är ett referensdokument i vilka BAT-slutsatserna är ett kapitel.

BAT betyder Best Available Techniques dvs. bästa tillgängliga teknik.

BAT-slutsatser som fastställts är ett dokument med bästa tillgängliga teknik för respektive bransch/verksamhet. BAT-slutsatser finns både med och utan miljöprestandanivåer (värden).

BAT-AEPL är det samlade begreppet för BAT-slutsatser med tillhörande miljöprestandanivåer. Slutsatserna gäller parallellt med de villkor och krav som fastställts vid en tillståndsprövning. Detta innebär att verksamhetsutövaren måste följa både

villkoren i sitt tillstånd och de krav som följer av BAT-slutsatserna.

De BAT-slutsatser som har benämningen **BAT-AEL** är en slutsats med tillhörande utsläppsnivåer/utsläppsvärden, ofta angivna som ett intervall där det högsta värdet är ett gränsvärde.

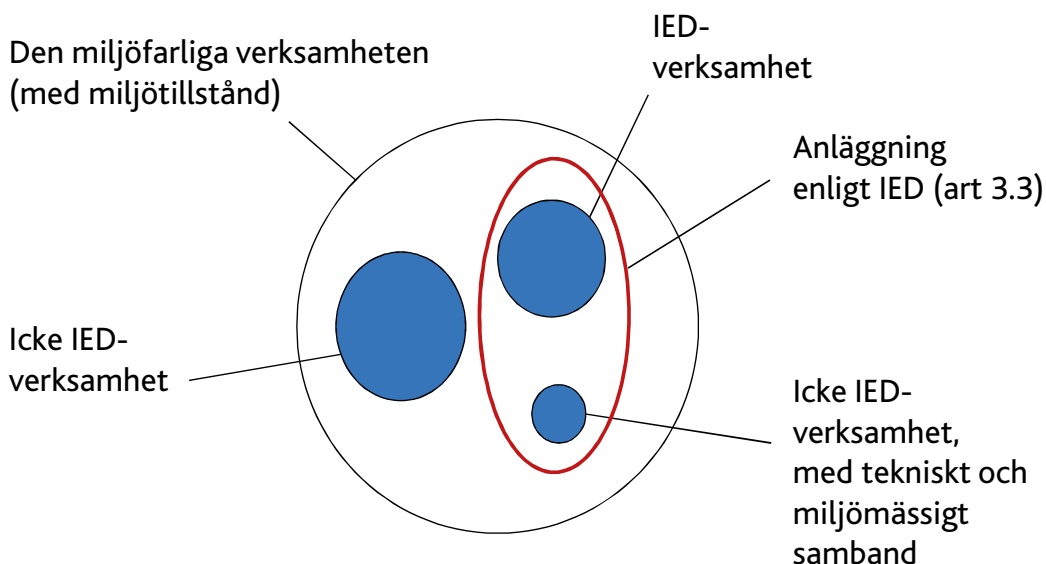
BAT-slutsatser med utsläppsvärden gäller under normala driftförhållanden.

Senast fyra år från det datum som slutsatserna offentliggörs ska BAT-slutsatser med utsläppsvärden (BAT-AEL) uppfyllas av verksamheten.

Det finns möjlighet att ansöka om dispens eller alternativvärden till slutsatser med utsläppsvärden. Ansökan om dispens/alternativvärde ska lämnas in till Miljöprövningsdelegationen i god tid innan BAT-AEL ska uppfyllas. För närvarande är det minst sex månaders handläggningstid.

BAT-slutsatser utan utsläppsvärden bör följas men kravnivån är angiven på ett mjukare sätt och bedöms utifrån förutsättningarna för varje enskild verksamhet och kan stämmas av mot miljöbalkens hänsynsregler. Istället för att gälla rakt av (vilket gäller för slutsatser med utsläppsvärden) ska verksamhetsutövaren inom ramen för egenkontrollen och i sin miljörapport, ange hur verksamheten förhåller sig till slutsatserna.

Området där verksamheten bedrivs Anläggningsbegreppet viktigt

HUVUDVERKSAMHET OCH SIDOVERKSAMHETER

En huvudverksamhet enligt miljöbalken är oftast den verksamhet som definierar verksamhet t.ex. sågverk. Dock är sågverket i sig ingen IED-anläggning. Däremot om sågverket omfattar impregnering så blir sågverket i sig en IED-anläggning. Då är impregneringsanläggningen huvudverksamheten enligt IED. Det kan alltså vara olika delar av verksamheterna som räknas som huvudverksamhet enligt de olika lagstiftningarna.

VERTIKALA BAT-SLUTSATSER

Vertikala BAT-slutsatser är de branschspecifika slutsatserna, exempelvis slutsatser för livsmedelproduktion, storskalig uppfödning av fjäderfä, pappers- och massabruk med mera.

LAGAR

Industriutsläppsförordningen 2013:250

Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU

LÄNKAR

[Vägledning om industriutsläppsbestämmelserna, Naturvårdsverket 2016](#)

[Europeiska IPPC-byråns webbplats](#)

[Rapport från kommissionen om genomförandet av direktiv 2010/75/EU](#)

HORISONTELLA BAT-SLUTSATSER

Det är slutsatser som kommer att gälla för alla IED-anläggningar oavsett bransch t.ex. energi, kylsystem, resurshushållning. 2018 finns det ännu inga horisontella (generella) BAT-slutsatser beslutade enligt IED. Det som finns är de tidigare BREF-arna men det är inget tillsynsmyndigheterna behöver ta någon extra hänsyn till i dagsläget.

2 INFORMATION TILL VERKSAMHETSUTÖVAREN

Så fort tillsynsmyndigheten fått information om att en BAT-slutsats fastställts har tillsynsmyndigheten skyldighet att genast meddela verksamhetsutövare som berörs. Miljösamverkan Sverige har tagit fram en mall som kan användas när man ska informera verksamhetsutövaren.

LAGAR

Industriutsläppsförordningen 2013:250

LÄNKAR

[Information till verksamhetsutövaren](#)

MALLAR

[Mall för information till verksamhetsutövaren i word-format](#)

[Se bilaga 1, sidan 14](#)

3 TILLSYNSPROGRAM OCH TILLSYNSBESÖK

Tillsynsmyndigheten ska med utgångspunkt i tillsynsplanen upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje IED verksamhet.

I tillsynsprogrammet ska myndigheten bestämma hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för miljön. Om verksamheten innebär betydande risker för miljön ska tillsyn ske minst varje år och i annat fall minst var tredje år (se vidare under länkar nedan).

Tillsynsmyndigheten behöver ha en dialog i tidigt skede med verksamhetsutövaren så att parterna har en gemensam

uppfattning av innebörden i slutsatserna och hur parametrarna ska mätas. Man behöver definiera vad som är *normal drift* och *allvarlig brist* för den specifika verksamheten.

Tillsynsrapporten ska skickas inom två månader från besöket.

Uppföljande besök vid allvarliga brister ska göras inom sex månader. Med allvarlig brist kan menas brott mot villkor eller en BAT-slutsats (lite oklart, vägledning saknas än så länge)

IED-tillsynen ska rapporteras till Naturvårdsverket. Tillsynsmyndigheten måste kunna plocka ut statistik ur diariesystemet, t.ex. genom att märka ärendena med IED.

LAGAR

Miljöprövningsförordning (2013:251).

Tillsynsprogram - 1 kap 10 §, Miljötillsynsförordningen (2011:13).

LÄNKAR

[Presentation om IED](#)

[Tillsynsprogram](#)

[Bedömning av besöksfrekvens](#)

[Handlägningsrutin för tillsynsbesök](#)

[Allvarlig brist](#)

MALLAR

[Mall för tillsynsrapport](#)

Se bilaga 2 sida 16

[Exempel på dagordning för tillsynsbesök innan BAT-slutsatserna är offentliggjorda](#)

se bilaga 3 sida 18

[Exempel på dagordning för tillsynsbesök efter BAT-slutsatserna är offentliggjorda](#)

Se bilaga 4, sida 20

4 EGENKONTROLL

IED verksamheter har i regel ett kontrollprogram alternativt en sammanställning av egenkontrollen. När verksamheten får offentliggjorda BAT-slutsatser är det lämpligt att verksamhetsutövaren gör en översyn av kontrollprogrammet i dialog med tillsynsmyndigheten.

Det kan vara lämpligt att inledningsvis ta en mer informell kontakt för avstämning av egenkontrollen.

När BAT-slutsatserna har offentliggjorts bör verksamhetsutövaren gå igenom slutsatserna och bedöma hur dessa uppfylls. Detta är en del av egenkontrollen.

Verksamhetsutövaren bör bedöma följande:

- Klarar verksamheten relevanta BAT-AEL:er under normal drift?
- Vilken typ av medelvärde föreskrivs i respektive BAT-AEL? Görs mätningar för motsvarande tidsperiod/tas motsvarande medelvärde fram?
- På vilket sätt lever verksamheten upp till slutsatser utan utsläppsvärden och de delar som ej är föreskrivna enligt Industriutsläppsförordningen. Jämför med hänsynsreglerna i Miljöbalken kap. 2.

- Vilka kompletterande åtgärder kan behövas för att uppfylla BAT-slutsatserna?
- Räcker det med att anmäla sådana åtgärder eller måste de tillståndsprövas?
- Måste det sökas någon dispens och/eller alternativvärde?
- Om en tillståndsprövning är på gång, kan sådana eventuella dispenser/alternativvärden hanteras bättre i tillståndsprövsprocessen.
- Ska statusrapport ges in?
- Hur ofta ska periodiska kontroller utföras?

Därefter bör verksamhetsutövaren ta en kontakt med tillsynsmyndigheten för avstämning i vilken mån man är överens om egenkontrollen.

Om verksamhetsutövaren inte är nöjd med tillsynsmyndighetens bedömning av egenkontrollen finns möjlighet att begära ett skriftligt, överklagbart beslut enligt miljöbalken.

LAGAR

Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (2000:15) om genomförande av mätningar och provtagningar i vissa verksamheter.

LÄNKAR

[Miljösamverkan Sverige om egenkontroll och IED](#)

[LRF:s information om egenkontroll](#)

[Vägledning om industriutsläppsbestämmelserna, Naturvårdsverket](#)

ÖVRIGT

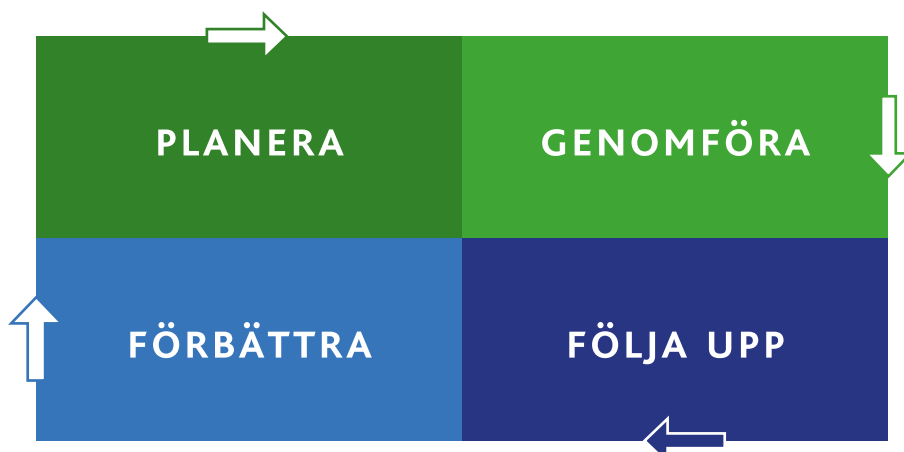
[Egenkontroll. Handbok 2001:3](#)

[Egenkontroll för C-verksamhet. Faktablad från NV från 2006](#)

MALLAR

[Riskvärdering, Jordbruksverket](#)

[Se bilaga 5, sida 22](#)

5 MILJÖRAPPORT

Året efter det att BAT-slutsatserna antagits är det lämpligt att verksamhetsutövaren redovisar en bedömning över vilka slutsatser de anser att verksamheten berörs av.

Miljörapport med redovisning av hur man uppfyller eller hur man avser att uppfylla BAT-slutsatserna ska lämnas in i sin helhet året efter det har gått ett helt kalenderår efter det att slutsatserna antagits d.v.s. år två till fem.

I miljörapporten ska verksamhetsutövaren ange IED koder samt vilka BREF:ar som man är berörd av.

I SMP finns två mallar som verksamhetsutövaren kan använda för redovisning. Den första mallen i SMP innefattar den redovisning som ska göras för år ett till tre. Den andra mallen används vid redovisning för år fyra.

Om BAT-slutsatserna inte uppfylls ska verksamhetsutövaren, för år ett till tre, redovisa vilka åtgärder som planeras för

att uppfylla dessa. Om en BAT-slutsats inte är relevant eller om verksamheten inte omfattas av en slutsats ska skälen redovisas i miljörapporten. Tillsynsmyndigheten kan begära förtydliganden och kompletteringar av redovisningen i miljörapporten.

Verksamhetsutövaren ska redovisa i miljörapporten om och när statusrapport inlämnats till tillsynsmyndigheten.

Det är viktigt att tillsynsmyndigheten granskar hur BAT-slutsatserna uppfylls. Industriutsläppsverksamheten måste kunna visa att den uppfyller aktuella BAT-AEL:er senast fyra år efter det att BAT-slutsatserna offentliggjorts.

Tillsynsmyndigheten behöver vara tydlig med eventuella synpunkter, så att verksamhetsutövaren ges möjlighet att hinna uppnå aktuella krav alternativt söka dispens/alternativvärden.

LAGAR

Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2016:8) om miljörapport

LÄNKAR

[Vägledning om Naturvårdsverkets föreskrifter \(NFS 2016:8\) om miljörapport](#)

[Förtydligande av granskning av BAT-slutsatser i miljörapporten](#)

[Om miljörapport för IED verksamhet från Miljösamverkan Sverige](#)

MALLAR

[Checklista för granskning av slutsatser](#)

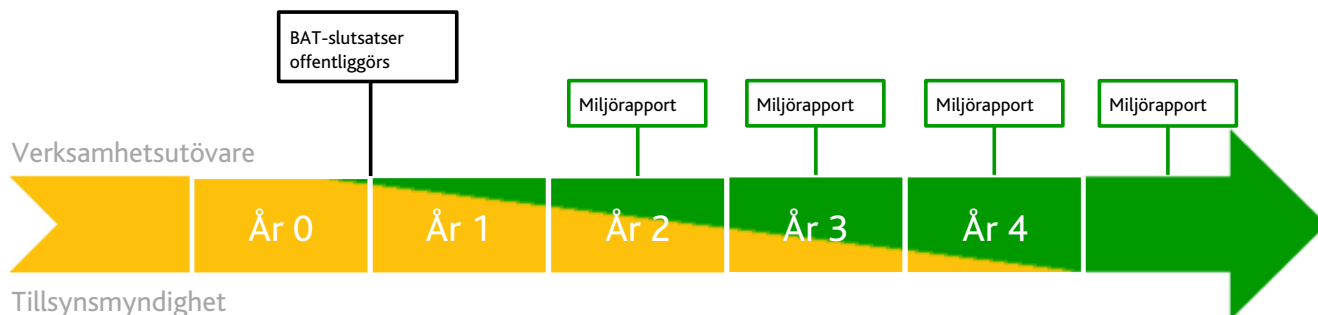
[Se bilaga 6, sida 26](#)

[Mall i SMP för redovisning år 1-3](#)

[Se bilaga 7, sida 28](#)

[Mall i SMP för redovisning år 4](#)

[Se bilaga 8, sida 29](#)

6 STATUSRAPPORTER

Statusrapporten ska vara klar senast fyra år efter datum för offentliggörande av BAT-slutsats för industriutsläpphuvudverksamhet. Denna tidpunkt sammanfaller även med tidpunkten för krav på upprättande av första periodiska kontrollen.

De verksamhetsutövare som omfattas av industriutsläppsbestämmelserna ska upprätta en statusrapport som redovisar föroreningsituationen i mark och grundvatten inom det område där en verksamhet bedrivs eller ska bedrivs. Verksamhetsutövare ska lämna statusrapport antingen till tillståndsmyndigheten vid en tillståndsansökan eller till tillsynsmyndigheten.

Det är när en verksamhet upphör som statusrapporten ska användas som referens för eventuella saneringsåtgärder av miljöföroreningar som skett efter upprättandet av statusrapporten.

Det finns undantag från kravet på statusrapport. De verksamheter där det endast är liten risk för att verksamheten ska medföra en föroreningskada omfattas inte av kravet.

Framtagandet av statusrapporter följer en stegvis process. NV:s Vägledning om statusrapporter beskriver de totalt åtta steg som ska utföras för att ta fram underlag till en statusrap-

port samt skapa själva rapporten. De tre första stegen handlar om att identifiera relevanta miljö- och hälsofarliga ämnen samt utreda om statusrapport krävs.

Om VU vid genomgången av de tre första stegen kommer fram till att det inte är aktuellt att gå vidare och genomföra statusrapporten, ska även denna bedömning lämnas in till tillsynsmyndigheten.

Tillsynsmyndigheten bedömer om statusrapporten uppfyller kraven i industriutsläppsförordningen.

Tillsynsmyndigheten måste ha kontroll över vilka verksamheter som har lämnat in statusrapport. Alla inkomna statusrapporter ska registreras och förvaras hos tillsynsmyndigheten.

DE ÅTTA STEGEN FÖR FRAMTAGANDE AV EN STATUSRAPPORT ÄR:

Steg 1-3: Identifiera relevanta miljö- och hälsofarliga ämnen samt utreda om statusrapport krävs.

Steg 4-7: Utreda och undersöka områden där verksamheten bedrivs.

Steg 8: Upprätta statusrapport.

LAGAR

Industriutsläppsförordningen 1 kap 23-26 §§.

LÄNKAR

[Vägledning om statusrapport](#)

[Statusrapport i ett tillsynsperspektiv på miljösamverkan Sveriges hemsida](#)

[Exempel på innehåll i en statusrapport finns sid 34 i Naturvårdsverkets "Vägledning om statusrapporter" Rapport 6688".](#)

[Kapitel 10 beskriver den stegvisa processen](#)

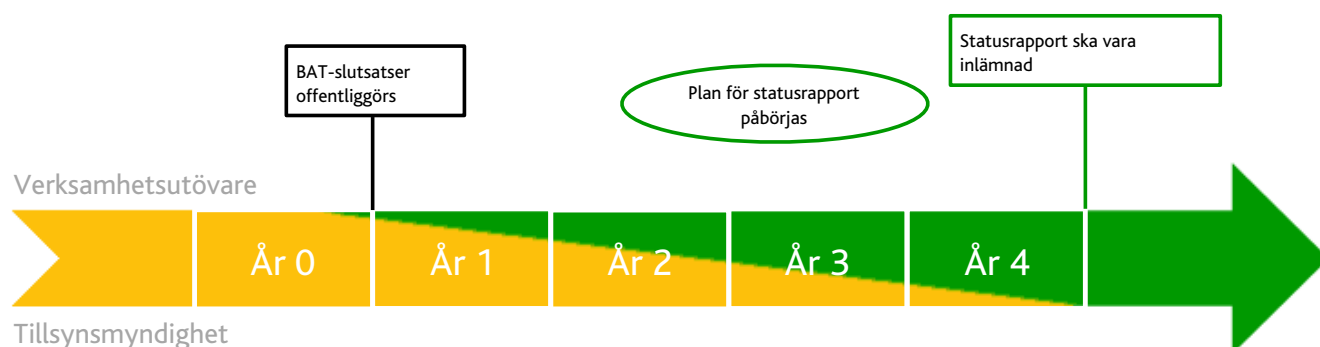
[Webbinarium om statusrapporter](#)

[Kommissionens meddelande om riktlinjer för statusrapporter](#)

MALLAR

[Checklista statusrapport](#)

Se bilaga 9 se sida 30

7 PERIODISKA KONTROLLER

Alla industriutsläppsverksamheter ska genomföra periodiska kontroller av mark och grundvatten inom det området där verksamheten bedrivs. Kontrollerna ska omfatta de ämnen som används i verksamheten och som kan ge upphov till en förorening.

Periodiska kontroller ska genomföras första gången senast fyra år efter offentliggörande av BAT-slutsats för industriutsläpphuvudverksamheten. Därefter ska kontroll av grundvattnet ske minst vart femte år och kontroll av mark minst vart tionde år som huvudregel.

Verksamhetsutövaren kan via sin riskbedömning enligt egenkontrollförfordning komma fram till att de periodiska kontrollerna kan utföras med andra tidsintervall eller inte alls.*

Den första periodiska kontrollen kan användas som underlag i statusrapporten.

Tillsynsmyndigheten behöver ta ställning till vilka parametrar som verksamhetsutövaren ska kontrollera och till hur ofta kontrollerna ska ske.

LAGAR

Industriutsläppsförordningen (2013:250) 1 kap 21-22 §§

*Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll 6 § första stycket

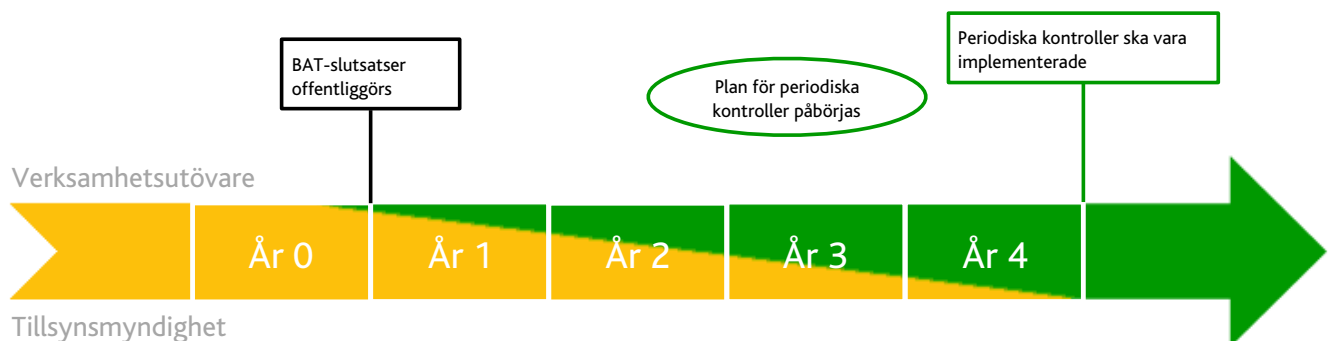
Parallell lagstiftning: 10 kap. miljöbalken ställer krav på att efterbehandling görs när en förorening upptäcks, om den kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, oavsett om detta sker under fortlöpande verksamhetstid eller när verksamheten läggs ned. Är mer långtgående än krav enligt IED-lagstiftning.

LÄNKAR

[Vägledningen om industriutsläppsbestämmelser, Naturvårdsverkets rapport 6702, avsnitt 10.2 sid 47 om periodiska kontroller](#)

[Miljösamverkan Sverige om periodiska kontroller](#)

[Egenkontroll en fortlöpande process, Naturvårdsverkets handbok 2001:3](#)

8 DEFINITIONER

Nedan följer begrepp och förklaringar knutna till industriutsläppsbestämmelser. Källa: NVs Vägledning om industriutsläppsbestämmelser

BEGREPP	FÖRKLARING
Anläggning	Definieras i IED som en fast, teknisk enhet inom vilken en eller flera av de verksamheter som anges i bilaga I eller del 1 i bilaga VII bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet på samma plats som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som anges i dessa bilagor och som kan påverka utsläpp och föroreningar (art. 3.3 IED).
BAT	Best Available Techniques, bästa tillgängliga teknik (art. 3.10 IED).
BAT-slutsats (värden)	Slutsats om bästa tillgängliga teknik finns både med och utan miljöprestandanivåer.
BAT-slutsatsdokument	Kommissionsbeslut med BAT-slutsatser (ingår som ett kapitel i BREF och offentliggörs i EUT).
BAT-AEPL	BAT Associated Environmental Performance Level (avsnitt 3.3 2012/119/EU6). Det samlade begreppet för BAT-slutsatser med tillhörande miljöprestandanivåer (värden). Miljöprestandanivåer kan omfatta: <ul style="list-style-type: none"> • Utsläppsnivåer (utsläppsvärden) • Förbrukningsnivåer (konsumtionsvärden) • Andra nivåer (t.ex reningseffektivitet)
BAT-AEL	BAT Associated Emission Level, en BAT-slutsats med tillhörande utsläppsnivåer/utsläppsvärden, ofta angivna som ett intervall (art 3.13 IED).
BAT-slutsats med konsumtionsvärden	BAT AEPL med tillhörande förbrukningsnivåer (konsumtionsvärden).
BAT-slutsats utan miljöprestandanivåer	BAT-slutsats utan tillhörande miljöprestandanivåer (värden) (avsnitt 3.3 2012/119/EU). Till exempel rörande kontroll, materialhantering eller miljöledningssystem. Till exempel rörande teknisk lösning, kontroll, materialhantering eller miljöledningssystem.
BMT	Bästa möjliga teknik enligt 2 kap. 3 § miljöbalken.
BREF	BAT Reference Document, BAT-referensdokument i vilka BAT-slutsatserna är ett kapitel.
EUT	Europeiska unionens officiella tidning.
Förordningsmotiven	Fm 2013:1 – Industriutsläppsförordning.
Huvudverksamhet	Den huvudsakliga industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning.
IED	Industrial Emissions Directive, Industriutsläppsdirektivet.
IED-betänkandet	SOU 2011:86 Bättre miljö – minskade utsläpp.
IED-propositionen	Prop. 2012/13:35 Nya regler för industriutsläpp.
IPPC-direktivet	Integrated Pollution Prevention and Control Directive, direktivet för samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar.
Området där verksamheten bedrivs	All mark där industriutsläppsverksamhet bedrivs samt verksamhet som är tekniskt knuten till denna och som påverkar utsläpp och föroreningar.
Sidoverksamhet	En industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning men som inte är den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten på anläggningen.
SMP	Svenska Miljörapporterings Portalen.
Utsläpp	Definieras i IED som ett direkt eller indirekt utsläpp, från punktkällor eller diffusa källor inom anläggningen, av ämnen, vibrationer, värme eller buller till luft, vatten eller mark (art. 3.4 IED).

Aktuella definitioner finns på NVs IED sidor och verkar vara ett levande dokument

BILAGA 1 – MALL FÖR INFORMATION TILL VU

Mall för information till verksamhetsutövaren i word-format

plats för logga	INFORMATION 20XX-XX-XX	Diarienummer Dossienummer
”Miljöskydds enheten” Namn Telefon	Företaget AB	

Information om nya slutsatser om bästa tillgängliga teknik enligt Industriutsläppsbestämmelserna

Tillsynsmyndigheten vill med detta brev informera om de nya slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser) för tillverkning av papper och massa som offentliggjordes den 30 september 2014.

Lagstiftningen kring BAT-slutsatser är komplex och den innebär nya arbetsuppgifter för såväl dig som verksamhetsutövare som för tillsynsmyndigheten. Det är viktigt att vi genom en god dialog hittar bra lösningar så att vi hanterar denna lagstiftning korrekt utan att komplicera det hela.

Tillsynsmyndigheten ska enligt industriutsläppsförordningen (IUF) meddela de verksamhetsutövare som berörs när nya BAT-slutsatser har offentliggjorts.

Om er huvudsakliga industriutsläppsverksamhet omfattas av BAT-slutsatser enligt ovan ska slutsatserna följas senast fyra år efter det datum då de offentliggjordes, det vill säga den xx månad 20xx. Definitionen av huvudsaklig industriutsläppsverksamhet anges i 1 kap. 2 § IUF.

Om BAT-slutsatserna ovan gäller för en av era sidoverksamheter enligt definitionen i IUF ska (BAT-)slutsatserna följas senast fyra år efter att BAT-slutsatser för er huvudsakliga industriutsläppsverksamhet offentliggjorts. Se 1 kap. 8 och 10 §§ i IUF.

Översiktlig information om industriutsläppsbestämmelserna

För att genomföra industriutsläppsdirektivet (IED) har regeringen beslutat om flera nya förordningar. Vägledning om industriutsläppsbestämmelserna i sin helhet och dess införande i svensk lag finns på Naturvårdsverkets hemsida. Länsstyrelsen rekommenderar er att ta del av det vägledningsmaterial som Naturvårdsverket publicerat.

Den viktigaste förändringen är att tillämpningen av bästa tillgängliga teknik, BAT, skärps jämfört med det tidigare IPPC-direktivet. För uttolkningen av BAT tar EU fram särskilda tolkningsdokument, så kallade BREF-dokument (BAT-referensdokument).

Miljörapportering

Miljörapporten har en viktig roll för redovisning och kontroll av hur BAT-slutsatserna uppfylls i Sverige. Verksamheter som omfattas av industriutsläppsförordningen ska i miljörapporten redovisa hur BAT-slutsatser uppfylls. Detta ska göras från och med verksamhetsåret efter det att BAT-slutsatser för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten har offentliggjorts. Se Naturvårdsverkets vägledning om miljörapportering.

Andra viktiga nyheter till följd av industriutsläppsbestämmelserna

Industriutsläppsverksamheter för vilka BAT-slutsatser offentliggjorts för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten omfattas också av krav på statusrapport för föroreningar i mark och grundvatten samt periodiska kontroller av mark och grundvatten. Se industriutsläppsförordningen och Naturvårdsverkets vägledning om statusrapporter.

I samband med prövning av industriutsläppsverksamheter ska BAT-slutsatserna användas som referens för prövningsmyndighetens bedömningar. En statusrapport för föroreningar i mark och grundvatten ska också finnas med i en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken.

Vid nästa tillsynsbesök (datum alt. indikation på när besöket ska göras) hos er diskuterar vi i vilken omfattning ni berörs av BAT-slutsatser och hanteringen av dessa. Ni är välkomna att kontakta tillsynsmyndigheten vid eventuella frågor kring industriutsläppsbestämmelserna.

Handläggaren

Regler och vägledning

- Vägledning från Naturvårdsverket <http://www.naturvardsverket.se/ied>.
- Industriutsläppsförordningen, IUF (2013:250)
- Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (NFS 2006:9)
- Naturvårdsverkets vägledning om föreskrifter om miljörapport:
- <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/miljorapport/vagledning-om-miljorapport-version-10-140128.pdf>
- Naturvårdsverkets vägledning om statusrapport:
- <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning-amnesvis/Industriutslappsdirektivet--IED/Statusrapport-for-industriutslappsverksamheter/>
- Miljöbalken (1998:808), 22 kap.
- Miljötillsynsförordningen (2011:13)
- Industriutsläppsdirektivet (IED, 2010/75/EU)

Kopia (via e-post) till:
Miljökontoret i kommun

BILAGA 2 – MALL FÖR TILLSYNSBESÖK

Mall för tillsynsrapport

PLATS FÖR
KOMMUNENS
LÄNSTYRELSEN
LOGGA

Tillsynsrapport

Datum
201X-XX-XX

Ärendebeteckning
XXX-XXX-XXXX
Arkivbeteckning
X

1(2)

Tillsynsbesök vid industriutsläppsverksamhet, **namn**

Datum:

Närvarande:

Miljökontoret/ Länsstyrelsen har genomfört ett tillsynsbesök vid **verksamhetens namn** den **datum**. Syftet med besöket var bland annat att (*Kort sammanfattning av besöket. Ange vad som behandlats/berörts vid besöket.*)

Tillsynsmyndighetens synpunkter

Miljökontoret/ Länsstyrelsen har följande synpunkter på verksamheten: /Följande avvikelser noterades vid besöket:

Avvikelse kommer att följas upp i den löpande tillsynen. / En åtgärdsplan bör lämnas senast den xx, enligt överenskommet vid tillsynsbesöket.

Alt.(om allvarliga brister)

Miljökontoret/ Länsstyrelsen bedömer att de brister som noterades vid besöket är så allvarliga att dessa ska följas upp vid ett nytt tillsynsbesök den... /inom sex månader.

Alt. (om föreläggande behövs OBS! BAT-slutsatserna ska uppfyllas senast fyra år efter offentliggörandet.)

Miljökontoret/Länsstyrelsen återkommer med separat föreläggande om åtgärder när det gäller ...

Mötesanteckningar

Rubrikerna nedan kan vara en vägledning till frågor som bör behandlas i samband med tillsynsbesök hos en industriutsläppsverksamhet. Använd de som är relevanta för ditt besök.

1. Information/diskussion om IED-lagstiftningen och industriutsläppsförordningen (IUF)
2. Klassningsfrågor enligt miljöprövningsförordningen (MPF).
3. BREF-dokument och huvudsaklig IED-verksamhet
4. Villkor (och BAT-slutsatser)
5. Miljörapportering
6. Statusrapport (vid behov, övergripande diskussion)
7. Egenkontroll/Kontrollprogram
8. Övriga frågor
9. Besök i utvald anläggningsdel
10. Sammanfattning av besöket

Övrig information

De synpunkter som noterats i tillsynsrapporten har framförts i samband med tillsynsbesöket och är en bedömning som gjorts utifrån tillsynsmyndighetens tillämpning av gällande miljölagstiftning. Uppföljning kommer att ske i den löpande tillsynen/En åtgärdsplan bör lämnas senast den xx, enligt överenskommet vid tillsynsbesöket.

Synpunkter på denna tillsynsrapport

Om ni har synpunkter på rapporten så skicka dem skriftligt till tillsynsmyndigheten. Eventuella synpunkter bör ha kommit in till myndigheten inom X veckor.

Namn
Miljöinspektör/Miljöhandläggare

Kopia till:

BILAGA 3 – EXEMPEL PÅ DAGORDNING VID TILLSYNSBESÖK INNAN BAT SLUTSATSERNA ÄR OFFENTLIGGJORDA

Exempel på dagordning för tillsynsbesök innan BAT-slutsatserna är offentliggjorda

Dagordning för tillsynsbesök enligt miljötillsynsförordningen vid industriutsläppsverksamheter

Mars 20XX

Nedan finns förslag på punkter att ta upp på dagordningen för tillsynsbesök vid industriutsläppsverksamheter. Denna version är för verksamheter som ännu inte har offentliggjorda BAT-slutsatser.

Läs dagordningen tillsammans med handläggningsrutinen för tillsynsbesök. Cirka 2-3 veckor innan tillsynsbesöket genomförs bör tillsynsmyndigheten skicka en dagordning för besöket. Välj ut de punkter som är relevanta för ditt besök och lägg in i dagordningen. *OBS, kursiv text nedan är främst för intern information.*

Tillsynsbesök vid dessa verksamheter bör inriktas på övergripande information och avstämning av frågor kring industriutsläppsverksamheten. Vet verksamhetsutövaren att de är berörda? Vad gäller när BAT-slutsatser har offentliggjorts?

Tillsynsbesöket kan genomföras i samband med genomgång av miljörapporten alternativt i samband med annat tillsynsbesök eller vid en periodisk undersökning.

1. Information/diskussion om IED-lagstiftningen och industriutsläpfsförordningen
Visa powerpointpresentation alternativt visa Naturvårdsverkets webbplats.
2. Klassningsfrågor enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251)
Vid behov.
3. BREF-dokument/BAT-slutsatser och huvudsaklig industriutsläppsverksamhet
  - *Stäm av vad som bedöms vara huvudsaklig industriutsläppsverksamhet.*
  - *Vilka BAT-slutsatser gäller för verksamhetsutövaren främst för den huvudsakliga verksamheten men även sido- och horisontella slutsatser?*
  - *Hur ser tidplanen för processen i EU ut? När förväntas BAT-slutsatserna att offentliggöras?*
  - *Har tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren olika uppfattning om vad som ska anses vara den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten? I så fall kan det vara aktuellt att tillsynsmyndigheten fattar ett beslut om vad som gäller. Det ger verksamhetsutövaren möjlighet att överklaga.*
  - *Starta gärna redan nu en dialog kring begreppet normal drift.*
4. Villkor (och BAT-slutsatser)
  - *Genomgång av villkor i samband med miljörapportsgenomgång.*
  - *Eventuell diskussion om pågående arbete med berörda BREF:ar/BAT-slutsatser.*
  - *Fokus på eventuella oklarheter/problem med uppfyllandet av villkor och BAT-slutsatser.*
  - *Behov av åtgärder för att uppfylla BAT-slutsatser? Ser verksamhetsutövaren/tillsynsmyndigheten redan nu problem? Behövs en åtgärdsplan?*
5. Miljörapportering (alternativt ta upp detta i den övergripande informationen, punkt 1)
Översiktlig genomgång av vad som krävs, vad som ska ingå vid miljörapportering och hur rapporteringen bör ske, se Naturvårdsverkets vägledning om Miljörapport föreskriften. När BAT-slutsatser offentliggjorts för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten ska efterlevnad av BAT-slutsatser rapporteras i miljörapporten från och med nästkommande verksamhetsår.

6. Statusrapport beträffande föroreningar i mark och grundvatten (*vid behov, övergripande diskussion*)
Finns det behov av inledande diskussioner om statusrapport, till exempel i samband med provning? Eventuellt bokas ett separat möte om detta 2-3 år innan den ska lämnas in. Om statusrapport inte bedöms behövas ska detta motiveras skriftligt till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndighetens ska fatta beslut om att statusrapport inte krävs. Om statusrapport har lämnats, ta vid behov upp frågan om periodiska kontroller, se nästa punkt.
7. Egenkontroll/Kontrollprogram
Finns behov av översyn? Det är viktigt att egenkontrollen/kontrollprogrammet omfattar kontroller för att uppfylla villkor och BAT-slutsatser och, när det blir aktuellt, periodiska kontroller av grundvatten och mark. Finns det behov av att definiera vad som menas med normal drift? Det kan eventuellt vara lämpligt att komplettera kontrollprogrammet med det.
8. Besök i utvald anläggningsdel
Om möjligt bör besök göras ute i anläggningen. Titta på valda delar, till exempel i samband med fråga/oklarhet i något avseende i punkterna ovan. Det är angeläget att titta på driftsutrustning, reningsutrustning för olika slag av utsläpp, provtagningsutrustning och provtagningsrutiner etc. Om det är möjligt så koppla gärna besöket till en föreslagen BAT-slutsats och diskutera kring normal drift.
9. Övriga frågor
Provning på gång? Informera i så fall om vad som är viktigt i perspektivet industriutsläppsverksamhet. Det kan till exempel vara att redovisa förslag till klassning och klargöra vilka BREF:ar som berörs. I provningen behöver det också framgå hur verksamhetsutövaren uppfyller BAT-slutsatser och om en statusrapport krävs.
10. Sammanfattning av besöket
Sammanfatta slutsatser från besöket, eventuella noterade brister, åtgärder som krävs och tidplan. Skriftlig redovisning skickas till verksamhetsutövaren inom två månader. Vid allvarliga brister -boka nytt besök inom sex månader.

Behöver tillsynsmyndigheten ställa krav på verksamheten görs detta i separata förelägganden. Det ska vara tydligt för verksamhetsutövaren att de krav som ställs är överklagningsbara. OBS! Kom ihåg att BAT-slutsatserna ska vara uppfyllda senast fyra år efter offentliggör

BILAGA 4 – EXEMPEL PÅ DAGORDNING FÖR TILLSYNSBESÖK EFTER ATT BAT SLUTSATSERNA ÄR OFFENTLIGGJORDA

Exempel på dagordning för tillsynsbesök efter BAT-slutsatserna är offentliggjorda

Dagordning för tillsynsbesök enligt miljötillsynsförordningen vid industriutsläppsverksamheter

Mars 20XX

Nedan finns förslag på punkter att ta upp på dagordningen för tillsynsbesök vid industriutsläppsverksamheter som har offentliggjorda BAT-slutsatser. Läs dagordningen tillsammans med handläggningsrutinen för tillsynsbesök. Cirka 2-3 veckor innan tillsynsbesöket genomförs bör tillsynsmyndigheten skicka en dagordning för besöket. Välj ut de punkter som är relevanta för ditt besök och lägg in i dagordningen. *OBS, kursiv text nedan är främst för intern information.*

Det är lämpligt att genomföra tillsynsbesök vid dessa verksamheter i samband med genomgång av miljörapporten eftersom efterlevnad av villkor och BAT-slutsatser ska redovisas i miljörapporten. Frågor som hör ihop med industriutsläppsverksamheten kan som alternativ tas upp vid periodisk undersökning eller annat tillsynsbesök.

1. Information/diskussion om IED-lagstiftningen och industriutsläppsförordningen
Visa powerpointpresentation alternativt Naturvårdsverkets webbplats. Även illustrationen för besöksfrekvens kan vara lämplig att titta på tillsammans.
2. Klassningsfrågor enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251)
Vid behov.
3. BREF-dokument och huvudsaklig IED-verksamhet
  - *Stäm av vad som bedöms vara huvudsaklig industriutsläppsverksamhet.*
  - *Stäm av vilka BAT-slutsatser som gäller för verksamhetsutövaren. Främst för den huvudsakliga verksamheten men även för sidoverksamheter.*
  - *Klargör även vilka horisontella BAT-slutsatser som är aktuella.*
  - *Har tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövaren olika uppfattning om vad som ska anses vara den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten? Då kan det vara aktuellt att tillsynsmyndigheten fattar ett beslut om vad som gäller. Det ger verksamhetsutövaren möjlighet att överklaga.*
4. Villkor och BAT-slutsatser
  - Genomgång av villkor och BAT-slutsatser till exempel i samband med miljörapportsgenomgång

Första tillsynsbesöket efter det att BAT-slutsatser offentliggjorts är väldigt viktigt. BAT-slutsatserna bör gås igenom noggrant. Det är angeläget att reda ut vilka som är tillämpliga. Verksamhetsutövaren behöver eventuellt motivera varför vissa inte är tillämpliga. Det kan bli ett omfattande tillsynsbesök men det kommer att underlätta för framtiden.

Det kan vara givande att djupdyka i några av kraven och verkligen kontrollera hur till exempel mätning av ett visst ämne hanteras (mätpunkt, medelvärdesbildning, bortsorterade data, rutiner för att hantera ett överskridande, kalibrering, mätområde, detektionsgränser med mera.)
  - Identifiera tolkningsproblem.
Starta gärna en dialog kring till exempel normal drift i ett tidigt skede. Ta med oklarheter och tolkningsproblem till länsstyrelsen. Ett nationellt IED-handläggarnätverk finns inom länsstyrelsens organisation. Här finns möjligheter att reda ut tolkningsvårigheter. Vi behöver samsyn!

- Behov av åtgärder för att uppfylla BAT-slutsatser? Behövs en åtgärdsplan?
Kom ihåg att slutsatserna ska var uppfyllda senast fyra år efter offentliggörandet.
- Eventuella oklarheter/problem med uppfyllandet av villkor och BAT-slutsatser.
Planeras åtgärder i form av dispensansökan? Övervägs alternativvärden? Dessa frågor kräver prövning vid Miljöprövningsdelegationen alternativt Mark- och Miljödomstolen vid kommande omprövning.

5. Miljörapportering.

Genomgång vad som krävs, vad som ska ingå vid miljörapportering och hur rapporteringen bör ske. Se Naturvårdsverkets vägledning om Miljörapportsföreskrifter. Om BAT-slutsatser offentliggjorts för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten ska efterlevnad av tillämpliga BAT-slutsatser rapporteras i miljörapporten från och med nästkommande år

6. Statusrapport beträffande föroreningar i mark och grundvatten

Finns det behov av inledande, övergripande diskussioner om statusrapport? Börja arbetet med statusrapporten i god tid. Finns planering? Boka eventuellt ett separat möte om statusrapport 2-3 år innan den ska lämnas in.

Om statusrapport inte bedöms behövas ska verksamhetsutövaren motivera detta skriftligt till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten fattar i sin tur ett beslut om att det inte krävs. Om statusrapport har lämnats - ta upp frågan om periodiska kontroller vid behov, se nästa punkt.

7. Egenkontroll/kontrollprogram

Finns behov av översyn av kontrollprogrammet? Det är viktigt att egenkontrollen/kontrollprogrammet omfattar kontroller för att uppfylla villkor och BAT-slutsatser samt, när det blir aktuellt, periodiska kontroller av grundvatten och mark.

8. Övriga frågor

Prövning på gång? Informera i så fall om vad som är viktigt i perspektivet industriutsläppsverksamhet. Det kan till exempel vara att redovisa förslag till klassning och klargöra vilka BREF:ar som berörs. I prövningen behöver det också framgå hur verksamhetsutövaren uppfyller BAT-slutsatser och om en statusrapport krävs.

9. Besök i utvald anläggningsdel

Gör, om möjligt, ett besök ute i anläggningen. Titta på valda delar, till exempel i samband med fråga/oklarhet i något avseende i punkterna ovan. Det är angeläget att titta på till exempel driftsutrustning, reningsutrustning för olika slag av utsläpp, provtagningsutrustning och provtagningsrutiner. Om det är möjligt, koppla besöket till en BAT-slutsats och diskutera, dokumentera vad som gäller för normal drift.

10. Sammanfattning av besöket

Sammanfatta slutsatser från besöket, ev. noterade brister, angelägna åtgärder och tidplan för detta. Tillsynsmyndigheten ska skicka en skriftlig tillsynsrapport till verksamhetsutövaren inom två månader. Vid allvarliga brister -boka nytt besök inom sex månader.

Behöver tillsynsmyndigheten ställa krav på verksamheten görs detta i separata förelägganden. Det ska vara tydligt för verksamhetsutövaren att de krav som ställs är överklagningsbara. OBS! Kom ihåg att BAT-slutsatserna ska vara uppfyllda senast fyra år efter offentliggörandet.

BILAGA 5 – EXEMPEL PÅ RISKVÄRDERING

Riskvärdering, Jordbruksverket

Riskvärdering

1. Ta reda på i vilka moment eller på vilka platser i din verksamhet där risker kan förekomma. Det kan till exempel vara vid lagring och spridning av gödsel, vid hantering av bekämpningsmedel eller buller från ventilation eller maskiner.
2. Identifiera de risker som kan förekomma vid varje moment eller plats. **Exempel på risker för miljön som jordbruk och djurhållning kan ge upphov till** finner du i bilaga 1.
3. Fundera på om det är mycket sannolikt, sannolikt eller osannolikt att händelsen kommer att inträffa på din gård. Fundera även på hur stora konsekvenserna kan bli om händelsen inträffar. Du ser stegen i **Riskvärderingsmatrisen** nedan. Använd matrisen för att väga samman sannolikhet och konsekvens.

	Små eller obefintliga konsekvenser	Lindriga eller medelmåttliga konsekvenser	Stora konsekvenser
Mycket sannolikt	3	6	9
Sannolikt	2	4	6
Osannolikt	1	2	3

Risk = Konsekvens x sannolikhet

Risknivå	
9	Akut risk, måste åtgärdas genast
6	Allvarlig risk, måste åtgärdas snarast
4	Risk, måste åtgärdas inom den närmsta tiden
3	Viss risk, måste åtgärdas inom de närmsta åren
2	Liten risk, behöver inte åtgärdas
1	Mycket liten risk, behöver inte åtgärdas

Riskvärderingsmatris.

Om det är osannolikt att en händelse kommer att inträffa på din gård och konsekvenserna av händelsen skulle vara små eller obefintliga, kan risken bedömas som mycket liten.

Om det är mycket sannolikt att en händelse kommer att inträffa på din gård och konsekvenserna skulle vara stora, kan risken bedömas som akut.

4. Utgå från din riskvärdering när du avgör hur snart risken behöver åtgärdas. Fundera över vilka åtgärder som kan vara lämpliga att genomföra för att minska riskerna. Se **Exempel på hur du kan dokumentera din riskvärdering** i bilaga 2.

5. I vissa fall kan rutiner behövas för att förtydliga hur du och eventuellt anställda ska arbeta för att minimera riskerna i verksamheten. Är ni flera som utför samma arbetsuppgift är det bra om rutinen är nedskrivet.

6. Fundera över om du behöver föra journal över vissa arbetsuppgifter för att vara säker på att de har blivit utförda och när.

Bilaga 1. Exempel på risker för miljön som jordbruk och djurhållning kan ge upphov till

Luft

Ammoniakutsläpp vid lagring av gödsel

Ammoniakutsläpp vid spridning av gödsel

Ammoniakutsläpp från djurstallar

Metanutsläpp från djurstallar

Metanutsläpp från gödsellagring

Lustgasutsläpp från mulljordar

Lustgasutsläpp från vattenmättade marker

Damppartiklar från djurstallar ex. svinstall

...

Mark

Tillförsel av metaller t.ex. kadmium till jordbruksmark via mineralgödsel

Tillförsel av metaller och medicinrester via avloppslam

Nedfall av bekämpningsmedel via vindavdrift vid spridning

Punktutsläpp av bekämpningsmedel

Överskott av näringsämnen

...

Vatten

Läckage av näringsämnen vid lagring av gödsel

Läckage av näringsämnen vid spridning av gödsel

Läckage av näringsämnen vid jordbearbetning och erosion

Läckage av näringsämnen vid upptrampning av betesmark

Läckage av näringsämnen från plansilo, torsilo och kasserat foder

Påverkan av fekala bakterier i dricksvatten

Nedfall av bekämpningsmedel via vindavdrift vid spridning

Ytavrinning av bekämpningsmedel till dräneringsbrunnar och vattendrag

Utlakning av bekämpningsmedel till grundvatten

Punktutsläpp av bekämpningsmedel

Utsläpp av avloppsvatten från mjölkrum, stallrengöring, personalrum, verkstad

---

Hantering av kemikalier

...

Påverkan på omgivningen

Buller från gården ex. ventilation, foderberedning, uttag av ensilage från torn, transporter

Buller från brukning av åkermarken ex. gödselspridning

Lukt vid lagring av gödsel

Lukt vid spridning av gödsel

Flugor

...

Biologisk mångfald

Enformigt landskap som leder till att nyttodjur försvinner

Bidöd

Betesmarker och slätterängar försvinner

...

Exempel på hur du kan dokumentera din riskvärdering

Moment/plats	Risk (händelse)	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärdering	Åtgärder	Rutiner	Journal
Flytgödselbrunn	Ammoniakutsläpp vid lagring	3	2	6	- svämtäcke - få omrörningar	Ja, i flytgödselrutinen	Nej
	Näringsläckage vid lagring - vanlig tömning	3	1	3	- personal alltid närvarande - tar upp spilld gödsel manuellt	Ja	Nej
	Näringsläckage vid lagring - olycka	1	3	3	- kontrollerar brunnen okulärt när den är tömd - undersöker sprickor - kontrollerar nivå i brunnen	Ja, i flytgödselrutinen	Ja
...	...	...	...	...	...	...	...
Gödselspridning i fält	Ammoniakutsläpp vid spridning	3	2	6	- släpplångsspridare - spridningstidpunkt	Nej	Ja
	Lukt vid spridning - nära bostäder	2	2	4	- snabb nedbrukning - sprider inte på fredagar och helger - Informerar grannarna om spridning måste ske under helgen.	Nej	Skriver upp när spridning sker i almanackan
...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...

I exemplet utgår vi från två moment som innebär risker för miljön. Syftet är att ge ett förslag på hur du kan dokumentera ditt arbete med risker. I din riskvärdering ska du ta med alla risker som finns i din verksamhet

BILAGA 6 – CHECKLISTA FÖR GRANSKNING AV SLUTSATSER

Checklista för granskning av slutsatser

Checklista granskning av BAT-slutsatser i Miljörapport

Mars 20XX

Verksamhetsutövare:

Kod enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251):

Verksamhet eller anläggningstyp:

Kommun:

Fastighetsbeteckning/dossiernummer:

I. Allmänna frågeställningar för industriutsläppsverksamheter

	Frågeställning	Ja	Nej	Kommentar
1	Har VU angett huvudsaklig industriutsläppsverksamhet?			
2	Vilket datum kommer BAT-slutsatserna för den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten att börja gälla?			
3	Har VU angett övriga aktuella BREFar (sido-/horisontella BREFar)?			
4	Finns alla BAT-slutsatser som är tillämpliga för verksamheten med (BAT-AEL och de utan utsläppsvärden)?			
5	Är tillsynsmyndigheten överens med verksamheten om vilka slutsatser som är tillämpliga?			
6	Redovisas tydligt hur slutsatserna uppfylls?			
7	Har verksamhetsutövaren redovisat hur stor del av verksamhetsåret man haft normal/onormal drift?			
8	Behöver verksamhetsutövaren ansöka om alternativvärden i något fall?			
9	Behöver verksamhetsutövaren ansöka om dispens i något fall?			
10	Om ja på fråga 8 och 9, har processen i MPD (alt MMD vid omprövning) startat?			

BILAGA 7 – MALL FÖR REDOVISNING AV BAT SLUTSATSER, ÅR 1-3

Mall i SMP för redovisning år 1-3

Mall för redovisning av BAT-slutsatser, från och med fjärde verksamhetsåret efter publicering									
Kolumn 3-6 nedan fylls i för BAT-slutsatser med utsläppsvärden (BAT-AEL) samt kan användas för slutsatser med andra värden, t.ex. konsumtionsvärdet									
Anl.nummer:									
1. BAT nr	2. Text BAT-slutsats	3. BAT-AEL, eller i förekommande fall, beviljad dispens/alternativvärde	4. Uppmätta mätvärden	5. Ange hur värdet tagits fram enligt någon av kategorierna: 1. mätning (M) 2. beräkning (C) 3. uppskattning (E)	6. Typ av prov/mätmetod	7. Beskrivning av hur slutsatsen uppfylls	8. Övrig information	9. Uppfylls BAT?	10. Planerade eller genomförda åtgärder
	Här ska texten i respektive BAT-slutsats anges.	Övriga aktuella värden, med angivande av enhet, tidsperiod och referensförhållanden.	Här redovisas aktuella mätvärden, angivna med samma enhet, tidsperiod och referensförhållanden som i BAT-slutsatsen.	I de fall som värdena bygger på mätning eller beräkning ska analysmetod och/eller beräkningsmetod rapporteras. Om möjligt ska i första hand internationellt vedertagna metoder/standarder användas.	En kortfattad beskrivning av mätmetoder, mätfrakvens, provtagnings sätt med mera. Det kan t.ex. vara "stickprov vid vissa tidsintervall".	För BAT-AEL krävs, om mätvärden räknats bort till följd av onormal drift, t.ex. en redovisning av perioderna med onormala driftförhållanden och orsakerna till dessa.	Här finns möjlighet att skriva in annan information som är relevant för BAT-slutsatsen. Det kan t.ex. vara korrelerande villkor i tillståndet eller gällande dispenser och alternativvärden.	Ja/Nej	Redovisning av eventuella planerade åtgärder.

BILAGA 8 – MALL FÖR REDOVISNING AV BAT SLUTSATSER, ÅR 4

Mall i SMP för redovisning år 4

Mall för redovisning av BAT-slutsatser, från och med fjärde verksamhetsåret efter publicering									
Kolumn 3-6 nedan fylls i för BAT-slutsatser med utsläppsvärden (BAT-AEL) samt kan användas för slutsatser med andra värden, t.ex. konsumtionsvärdet									
Anl.nummer:									
1. BAT nr	2. Text BAT-slutsats	3. BAT-AEL, eller i förekommande fall, beviljad dispens/alternativvärde	4. Uppmätta mätvärden	5. Ange hur värdet tagits fram enligt någon av kategorierna: 1. mätning (M) 2. beräkning (C) 3. uppskattning (E)	6. Typ av prov/mätmetod	7. Beskrivning av hur slutsatsen uppfylls	8. Övrig information	9. Uppfylls BAT?	10. Planerade eller genomförda åtgärder
	Här ska texten i respektive BAT-slutsats anges.	Citera aktuella värden, med angivande av enhet, tidsperiod och referensförhållanden.	Här redovisas aktuella mätvärden, angivna med samma enhet, tidsperiod och referensförhållanden som i BAT-slutsatsen.	I de fall som värdena bygger på mätning eller beräkning ska analysmetod och/eller beräkningsmetod rapporteras. Om möjligt ska i första hand internationellt vedertagna metoder/standarder användas.	En kortfattad beskrivning av mätmetoder, mätfrakvens, provtagnings sätt med mera. Det kan t.ex. vara "stickprov vid vissa tidsintervall".	För BAT-AEL krävs, om mätvärden räknats bort till följd av onormal drift, t.ex. en redovisning av perioderna med onormala driftförhållanden och orsakerna till dessa.	Här finns möjlighet att skriva in annan information som är relevant för BAT-slutsatsen. Det kan t.ex. vara korrelerande villkor i tillståndet eller gällande dispenser och alternativvärden.	Ja/Nej	Redovisning av eventuella planerade åtgärder.

BILAGA 9 – CHECKLISTA STATUSRAPPORT

Ur NATURVÅRDSVERKET RAPPORT 6688 *Vägledning om statusrapport*

NATURVÅRDSVERKET RAPPORT 6688
Vägledning om statusrapporter

Bilaga – Exempel på innehåll i en statusrapport

SAMMANFATTNING

BAKGRUNDSINFORMATION

- Områdeshistorik - beskrivning av tidigare samt nuvarande miljöfarliga verksamhet
- Beskrivning av hur området används vid upprättandet av statusrapporten, ex om området utgörs av industrimark, handelsområde, är opåverkat av mänsklig aktivitet (jungfrulig mark)
- Identifiering av relevanta miljö- och hälsofarliga ämnen som för närvarande används eller produceras av verksamheten enligt tillståndet (eller som sannolikt kommer att användas eller produceras i framtiden) som kan utgöra mer än liten risk för förorening
- Identifiering av eventuella källor till historisk förorening
- Identifiering av källor som kan orsaka förorening i framtiden
- Beskrivning av förhållandena på området bl.a. topografi, typ av jordart, geohydrologi och spridningsvägar samt föroreningar i mark och grundvattnen från tidigare verksamheter
- Beskrivande text och eller modell av området där verksamheten bedrivs
- Granskning och sammanfattning av tidigare rapporter, med rapportreferenser

MILJÖTEKNISK UNDERSÖKNING

Provtagning

- Grund för provtagningsstrategi
- Motivering till utformandet av undersökning med syfte att beräkna föroreningsmängden samt volymen förorenad jord
- Uppgifter om provtagningsstrategi för grund- och ev. ytvatten
- Motivering för antal provpunkter, avstånd mellan punkter och layout för rutnät och provtagningsmönster
- Begränsningar som gäller för placering av provpunkter och undersökningsdata
- Metoder som används vid sondering, borrhovtagning, provgrovsgrävning etc.
- Uppgifter om provtagning såsom platser, djup och frekvenser
- Tillvägagångssätt för att samla in, förvara och transportera prover till laboratorium
- Beskrivning av vald kvalitetsnivå som använts (SGF rapport 2:2013 eller senaste utgåva)
- Kritiska moment ur kvalitets- och miljösynpunkt samt hur dessa hanteras

Analys

- Val av analysparametrar med motivering
- Beskrivning av analysmetoder (inklusive rapporteringsgränser och mätosäkerheter), med hänvisning till relevanta ackrediteringar (om tillgängligt) eller beskrivning av vilka andra valideringar som görs med avseende på analysernas tillförlitlighet
- Redogörelse för vilka parametrar som analyseras på prover från respektive punkt och provtagningsmedia

REDOVISNING AV UTREDNINGSRISULTAT

- Beskrivning av markförhållanden på området, samt grundvattenförhållanden
- Illustration som visar jordlager och nivåer för grundvatten på området
- Sammanfattande tabeller över kemiska analyser och provtagning
- Föroreningarnas omfattning: beskrivning av typ, karaktär och rumslig fördelning av föroreningar samt föroreningskoncentrationer och volymer. Karta över föroreningssituationen redovisas i koordinatsystem SWEREF 99 (nationellt eller lokalt) samt höjdsystem RH 2000 eller andra standardiserade koordinatsystem. Redovisning av representativa halter för enskilda föroreningar och valda jämförvärden.
- Utvärdering av resultat av undersökningsdata mot den beskrivande bilden av området
- Beskrivning av hur resultaten verifierats, statistiskt eller på annat sätt

BILAGOR TILL RAPPORTEN

- Referenser/underlag med avseende på områdeshistoriken
- Relevanta situationsplaner över området där verksamheten bedrivs (visar gränser och viktiga delar av verksamheten), flygfoton, fotodokumentation av alla provpunkter, byggnader, anläggningar m.m.
- Situationsplan över ledningar och ledningsgravar i mark
- Provtagningsplan enligt SGF:s standard (rapport nr 2:2013 eller senaste utgåva) där provpunkternas lokalisering anges med koordinatsystemet SWEREF 99, höjdsystem RH 2000 eller andra standardiserade koordinatsystem
- Fältprotokoll som beskriver fältarbeten och fältobservationer, borrhål, provgropar och grundvattenrör eller annan installerad utrustning för provtagning, vilka prover som lämnas in för analys
- Relevant kvalitetssäkring - detta kan innefatta ackrediteringar av personal, kalibrering av fältinstrument, laboratoriets certifieringar
- Analysrapporter, inklusive relevanta analysstandardmetoder samt rapporteringsgränser och mätosäkerheter